

Referat fra styremøte 16. juni s. 3

EU-15 Etterutdanningskurs Hell s. 4

TeMA Hörsel Malmö 26.mars: Wayne Wilson, APD s. 5

Reisebrev fra 12. EFAS kongress i Istanbul..... s. 9

TeMA Hörsel Malmö, andre nedtegnelser s 19

Bare noen få ord oms.22

Fra NTAF Newsletter 39 juni 1998s.22

ISSN 0805-4169

* NESTE NR AV NL KOMMER I SEPTEMBER FRIST 1. SEPT

NTAF

Norsk Teknisk Audiologisk Forening

STØTTE MEDLEMMER

Norsk Teknisk Audiologisk Forening takker for det økonomiske bidraget som støttemedlemmene har gitt til driften av foreningen.

Auditdata AS

AuditBase databasesystem for Noah
Audiometriutstyr
Tilpasningsutstyr for høreapparater

AurisMed AS

Høreapparater
Tekniske hjelpemidler

Comfort Audio AS

Tekniske hjelpemidler

GEWA AS

Høreapparater
Tekniske Hjelpemidler

GN RESOUND AS

Høreapparater
Tekniske hjelpemidler
Audiometriutstyr

MEDUS AS

Høreapparater
Tinnitusprodukter

MEDISAN AS

Høreapparater
CI -Baha
Tekniske hjelpemidler
Audiometri

OTICON AS

Høreapparater
Tekniske hjelpemidler

PHONAK AS

Høreapparater
Tilbehør til høreapparater
Tekniske hjelpemidler

SIEMENS

HØREAPPARATER AS

Høreapparater

VESTFOLD AUDIO AS

Hørselstekniske hjelpemidler
Varsling hjem og arbeid
Stemmeforsterkere
Samtaleforsterkere
Lydanlegg/skoleanlegg

NTAF

Norsk Teknisk Audiologisk Forening

Referat fra telefonstyremøte tirsdag 16. juni 2015 kl. 1530

Deltakere: Arne V, Marte M, Jon, Helge, Kjell, Olav og Marit08 (911 27 498)

SAKSLISTE

1. **Gjennomgang av referat styremøte i Malmö under TeMA Hörsel 25.3.**
Godkjent uten anmerkninger
2. **Saker behandlet pr. epost siden sist**
Georg Træland (13.4.):
Søknad om reisestøtte til 9. TRI – Tinnitus Conference 7-10 Juni 2015
(12.000)
Arne Rødвик (23.4.):
Søknad om reisestøtte i samband med forskingsopphald i Cape Town, Sør-Afrika.
(25.000)
3. **Muntlig orientering om standardiseringsarbeidet (Jon)**
Bl. A. ny standard ISO8124-1(2014) Støy fra leketøy
ISO møte i Milano 14.-18. september
4. **EU-15, Scandic Hell - status (Olav K.)**
Det så tynt ut med påmelding, men nå er det over 100.
Early Bird fristen forlenget inntil videre.
Arne sender ut påminning til NTAF medlemmene
5. **Representant i tinnitusgruppe under NASU**
Referansegruppe (nettverk) for tinnitus
(Oppfølging av rapporten Behandlingstilbud for tinnitusrammede fra 2005)
Georg Træland representerer NTAF
6. **Newsletter – og hjemmeside n-t-a-f.org (Arne V)**
Går i posten 18.6.
7. **Eventuelt**
Ingen saker

Neste styremøte, Scandic Hell 16.9 kl. 1200

EU-15 NTAF sesjon onsdag 16. september

meld frie foredrag til Jon Øygarden (jon.oygarden@hist.no)

12:00	-	13:00	Styremøte NTAF
13:00	-	17:30	NTAF sesjon inkl. frie foredrag og pauser
18:00	-	19:00	NTAF Årsmøte
20:00			Middag

Foreløpig Program EU-15 – Mestring

Torsdag 17.september	Fredag 18.september
08.00 – 09.15 Registrering 09.15 – 09.30 Velkommen, praktisk info	09.00 – 10.00 Tittel kommer Helge Gudmundsen
09.30 – 11.00 Mestring, Kognitiv terapi Bjarne Hansen	10.00 – 10.30 kaffepause/utstilling/utsjekk
11.00 – 11.30 kaffepause/utstilling	10.30 – 11.00 Døvblinde – hvem er de og hvordan hjelper vi dem? Eikholt 11.00-11.30 Kompetanse, kvalitet og utvikling i norsk hørselsomsorg. v/ Steinar Birkeland
11.30 – 13.00 Mestring, Kognitiv terapi Bjarne Hansen	11.30 – 12.30 Lunsj/utstillere/utsjekk
13.00 – 14.30 Lunsj /utstilling	12.30 – 14.00 Norske prosjekter «Vilkår for deltakelse i barnefelleskap for de yngste barna med cochleaimplantat i barnehagen», Siv Hillesøy «Mangfold og utfordringer knyttet til bruk av CI hos omkring 350 personer som har fått CI som barn. Rapport fra en studie i regi av OUS på oppdrag fra Helsedirektoratet» Ona B. Wie
14.30 – 15.30 "Avoidance, Cognitive Behaviour Therapy and Mental Distress in Hearing Impaired Employees" Katharine Cecilia Williams	14.00 – 14.30 kaffepause/utstilling
15.30 – 16.00 kaffepause/utstilling	14.30 – 15.30 Norske prosjekter Peder Heggedal, Siri Wenneberg.
16.00 – 16.30 «Hyperacusistilbud ved Molde sykehus» Siri Merete Bergseth 16.30 – 17.00 Svimmelhet ØNH spesialist	Avslutning/oppsummering

Wayne Wilson: APD – Current and future applications

TeMA Hörsel, Malmö

Wayne Wilson er forsker ved University of Queensland, Brisbane. Der arbeider han blant annet med evoked potentials og lydprosessering i sentralnervesystemet. Han var invitert til å ha to forelesninger om APD-feltet.

Mer info om Wilson finnes på denne adressen:

<http://researchers.uq.edu.au/researcher/1178>

I september kommer han også til Ålesund som hovedforeleser på norsk APD-workshop. Anbefales!

Definisjon av diagnose

I første del tok han for seg problematikken rundt forsøkene på å lage gode definisjoner på det som nå vanligvis går under navnet (Central) Auditory Processing Disorder eller (C)APD. Det finnes mange forslag basert på ulike fag og historiske perspektiver. De store fagmiljøene i USA, Storbritannia og Australia har forskjellige syn på både definisjon, testmetoder og diagnosekriterier. Det siste av disse historiske perspektivene er å gi opp forsøket på en felles dekkende definisjon, og ta en «case by case»-tilnærming der en bruker tester med ulike innfallsvinkler og gjør en helhetsvurdering av hver pasient. Wilson hadde nå endt opp på denne.

En konsekvens av dette er at en (C)APD-diagnose alltid bør følges av en begrunnelse der en spesifiserer hvilke kriterier en har benyttet.

Andre del handlet om elektrofysiologi

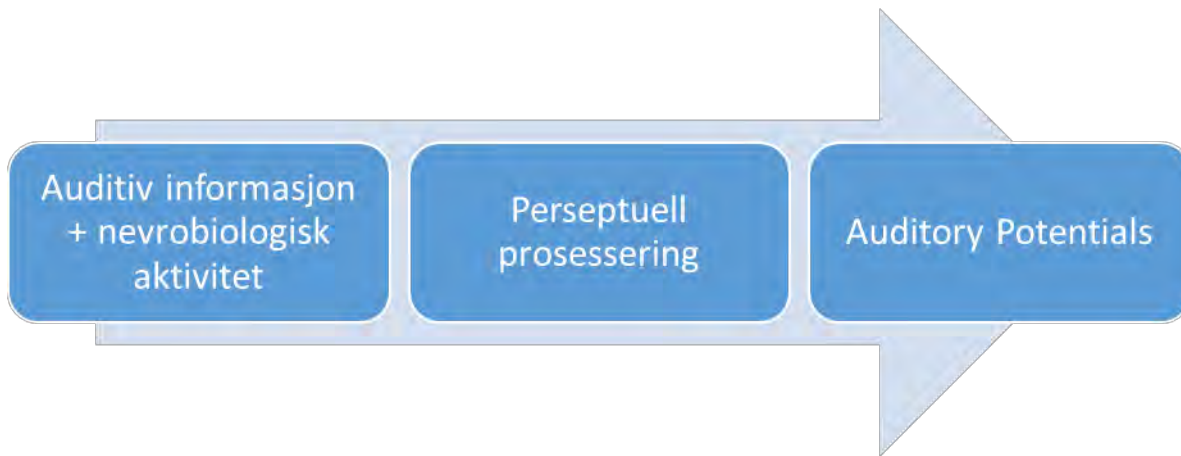
CANS står for det sentrale auditive nervesystemet. Der får lyden det som kalles en «spatio-temporal representation», dvs lyden kodes med både tidsvariasjon og plassering i volumet som utgjør CANS. Fra denne representasjonen blir lyden transformert til koder som kan behandles av høyere ordens funksjoner i hjernen.

Beskrivelse av (C)AP:

(C)AP står for (Central) Auditory Processing. For å forstå denne prosesseringen kan den beskrives enten ved hvilke ferdigheter (skills) den gir oss, eller ved hjelp av funksjonsmodeller. Det er laget mange ulike modeller som beskriver funksjonene. Etter som en tar inn flere detaljer, blir disse modellene fort veldig kompliserte. Når en kommer ned på cellenivå, må en ta hensyn til at nervecellene opererer med flere ulike fyringsmønstre og ulike forbindelser.

«Scene analysis» innebærer analyse av hva lydmijøet inneholder. Dette området har sit eget sett med modeller, som kan være ganske uavhengige av prosesseringsmodellene på lavere nivå.

APD og AP betyr ulike ting for ulike personer og miljøer. I første omgang tok Wilson utgangspunkt i ASHA(2005) og AAA(2010), som beskriver opphavet til de elektrofysiologiske potensialene vi måler.

Ferdigheter (skills) måles ikke elektrofysiologisk, men med det som kalles *Behavioural Measurements*, dvs testing av atferd hos forsøkspersoner.

Hva vil vi måle?

- Ikke auditiv prosessering som helhet
- Ikke auditive prosesser
- Vi ønsker helst å dele i prosess A, B, C osv dersom det er mulig. Dermed vet vi mest mulig nøyaktig hva vi måler

Noen eksempler:

Gopal 1999. Sammenliknet en (C)APD-gruppe og en normalgruppe, og fant at stigningen på ABR-bølger er mindre bratt i (C)APD-gruppen. Dette tyder på at aktiviteten er mindre synkron.

Wilson, Arnott, Henning 2013, McArthur 2010. Måler kurveform og krysskorrelerer med normalmateriale. Dermed måles hele bølgeformen, og ikke bare enkelte parametere som latenstid og amplitude. Auditiv trening hadde påvirkning på ferdighetsmålinger, men ikke på kurveformen.

Schochat 2010: Måling av MLR (Middle Latency Response), deretter 8 uker trening. Målte økning i amplitude på venstre side.

Jirsa 1992: P300-bølgens latenstid ble mindre etter auditiv trening.

Det virker klart at «standard» målinger av latenstid og amplitude ikke fanger opp APD. En må bruke et sett av «ustandard» målinger, men det er fortsatt noe uklart hva som er mest nyttig. En forsiktig konklusjon med mange forbehold er at disse målingene har størst sjanse til å være nyttige i diagnostiseringen:

- MLR med klikkstimuli
- LL (Long Latencies) med tone burst stimulat

Det finnes også mange publikasjoner som ser på elektrofysiologi i et bredere perspektiv. For eksempel Nina Kraus som har testet med korte talestimuli («da») og måler i et vindu på 50 ms. En kan da se at hjernestammeresponsen gjensvarer signalet. Hos mange pasienter med lyttevansker er responsen forsinket.

En oppfordring

En stor utfordring er å få de elektrofysiologiske målingene fra forskning over til klinikk, og der har nok mange av leserne mulighet til å bidra med noe.

Kjell Grøndahl

Ditt liv

Hørselen spiller en viktig rolle i livet. Kommunikasjon er en forutsetning for forståelse og fellesskap. Med riktig høreapparat og tilbehør kan du enkelt ta del i samtalen.

Din hørsel

Phonaks nye hørselsløsninger fungerer med **alle** Android, Apple og Windows smarttelefoner.

Roger – Den nye standarden for trådløs kommunikasjon

- Bolero Q90 M13 og Roger 15 - vannsikker kombinasjon
- Roger Pen - markedets smarteste mikrofon
- Gjennomtenkt teknologi og design

PHONAK
life is on

Phonak Norge AS tlf. 23 00 32 60
info@phonak.no www.phonak.no

OPTIMALISER arbeidsflyten på din klinikk

med audiologiløsninger fra Auditdata

Primus

IKKE MER papir og skanning!

Primus kan, som det eneste tilpasningssystem, levere audiometri automatisk til dit sykehussystem direkte fra Primus via AuditBase.

AuditBase

INTEGRERINGSLØSNINGER

Integrasjon med andre sykehus systemer (DIPS) for alle budsjetter og alle krav.

Fullt integrasjonspotensiale inkludert avtale-, henvisnings- og forløpsresultater.

Kontakt oss for mer informasjon

Støtte for
**NORSK GRAFISK
TALEAUDIOMETRI**
direkte fra Primus
via AuditBase!

Auditdata A/S
Taastrup, Danmark
Telefon 800 58 998
info@auditdata.com
www.auditdata.com

Primus distribusjon:
MEDUS AS
Telefon 61 32 90 50
Phonak AS
Telefon 23 00 32 60

auditdata
Your Partner in Audiology Solutions

Reisebrev fra 12. EFAS kongress i Istanbul 27.-30. juni

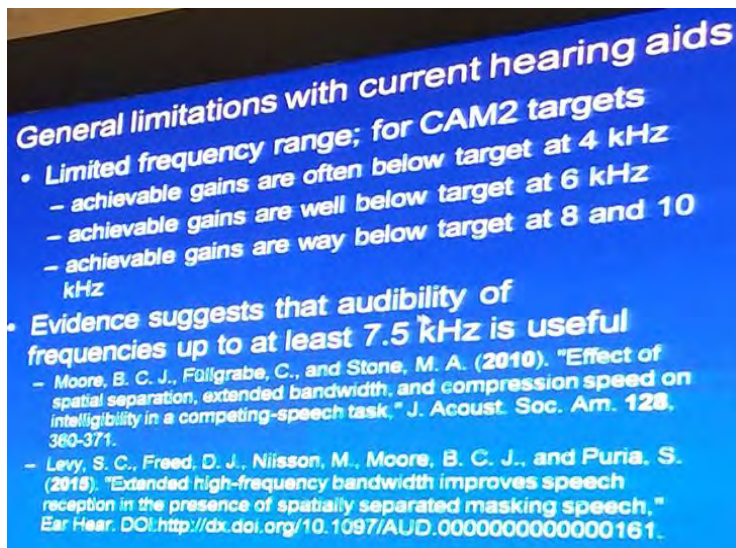
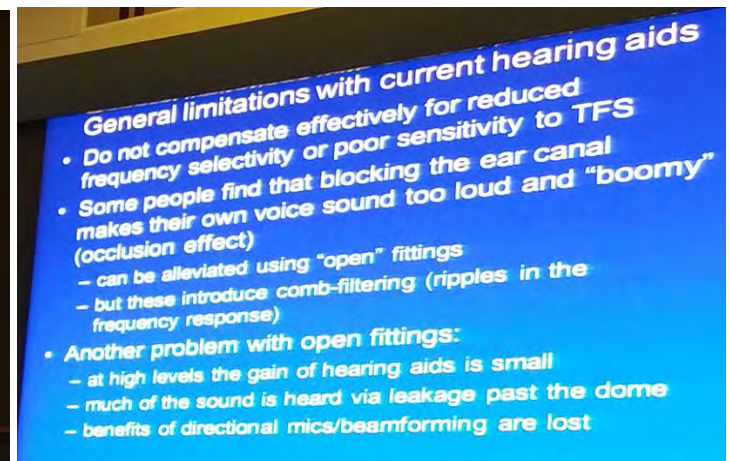
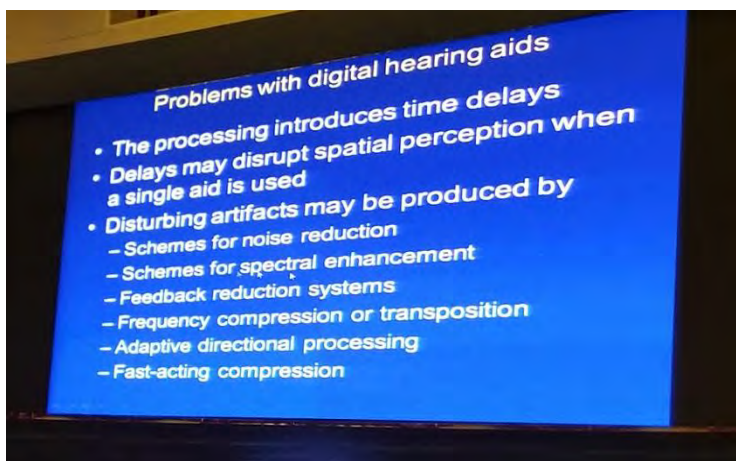
Som norsk utsending, oppnevnt av NASU, hadde jeg den glede å representere Norge både på EFAS kongressen og på generalforsamlingen i EFAS som fant sted i tilslutning til møtet. Jeg kombinerte det med noen ekstra dager i byen, i alt en uke, sammen med min kone, pensjonert audiopedagog, som for øvrig hadde stor glede av å delta på en god del av foredragene. Foruten meg fra audiografutdanningen, deltok Marte Kristine Lindseth. De andre fra Norge var Lisbeth Winggaard, Tone Landfastøien og Andreas Løchen fra Rikshospitalet og Bo Engdahl og hans stipendiat, Lisa Aarhus fra Folkehelsa.

Kongressen var organisert på tradisjonell vis med keynote hver dag (første timen fra 0800-0900) og deretter en blanding av strukturerte sesjoner (inviterte foredrag fra arrangøren) og frie foredrag fram til kl. 1800 hver dag. La meg med en gang si at de frie foredragene var kuttet ned til 10 min (inkl. evt. spørsmål), dvs. 6 pr time. Alle skjema sprakk naturligvis. Jeg snakket etterpå med Martin Kompis, arrangør av nest EFAS kongress i Interlaken i Sveits, 7.-10. juni 2017 og han var helt enig med meg i at det i alle fall var nødvendig å utvide de frie innleggene til 15 minutt, og heller sile litt ved å ha en strengere tematikk.

EFAS er sterkt dominert av ØNH leger og derfor er det i en bredere audiologisammenheng uforholdsmessig mang foredrag som har tilknytning til CI. Arrangøren skal imidlertid ha ros for en vektlegging på andre sider av audiologien ved sine keynoteinvitasjoner:

Onsdag: Brian Moore – *Psychoacoustics and Auditory Prosthesis*

Glitrende foredrag med pedagogisk innledning om de psykoakustiske konsekvensene av nevrogene hørselstap og implikasjonene dette har for høreapparatteknologien (og reklame for hans siste bok: *Auditory Processing of Temporal Fine Structure: Effects of Age and Hearing Loss*. Jeg vil anta at for NLS lesere er høreapparat mest interessant. Jeg har derfor klippet inn tre bilder fra Brians foredrag:

Torsdag: Stefan Debener – *Hearing Impairment and the Brain*

Spennende forskning om kryssmodalitet (aktivering av hørsels- og synssenter) etter CI operasjoner. Hva av synsområdene som blir brukt av hørselsområder og omvendt. Flere foredrag om dette temaet på kongressen

Fredag: Astrid van Wieringen – *Auditory Rehabilitation*

(det var språkutvikling hos barn med døvhet/sterk tunghørthet på ett og to ører hun snakket om)

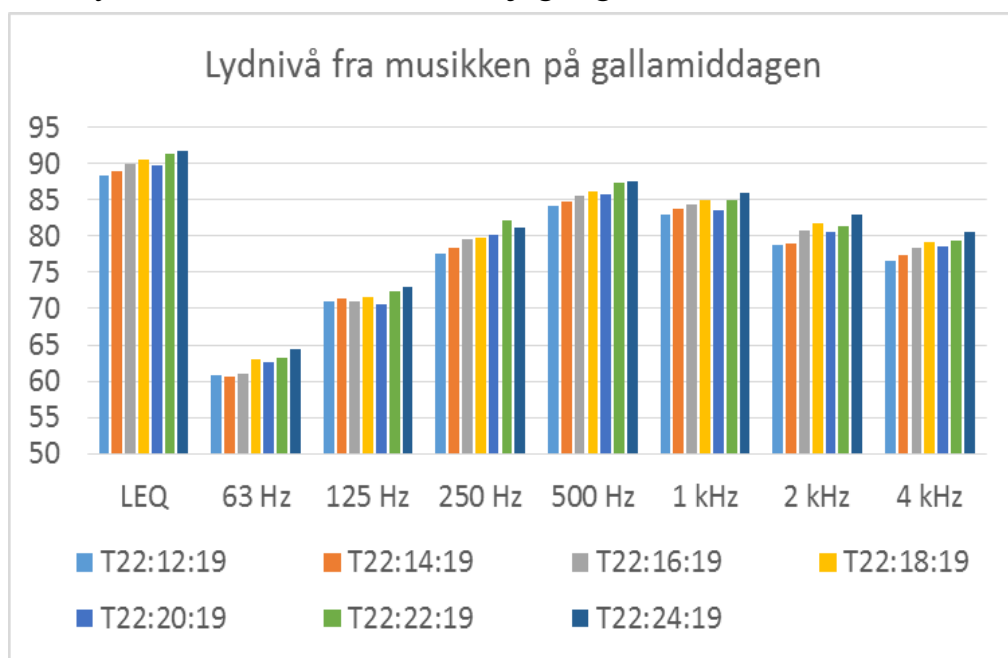
Hvor viktig det er å aktivere begge sider og hvorfor lette og ensidige hørselstap ikke er så lett! Det fører for langt å referere mer fra disse foredragene her, hvis jeg skal få med meg det andre jeg hadde tenkt.

HiST taleaudiometri (Jon) var invitert til å delta i en spesiell taleaudiometrisesjon for koordinering av de ulike matrisetestene. Dette er et tysk initiativ fra Oldenburg miljøet, som har utviklet det tyske taleaudiometrimaterialet. Jon fikk dessverre invitasjonen for seint, men Marte Kristine, som allerede var påmeldt ble HiSTs «utskremte» i den anledning. Jeg selv snakket også en del med Michael Buschenmühle som var den som først henvendte seg til Jon. Vi ble enige om å innlede samarbeid og på gallamiddagen delte vi

bord med to andre sentrale skikkelser i det tyske taleaudiometrimiljøet: Kirsten Wagener og hennes mann, Thomas Brand. Her smiler Kirsten og Marte Kristine til oss på bildet, men det var ikke stor grunn til å smile pga. lydnivået under den tyrkiske dansemusikken. Det startet på ca. 85 dB og

da allerede det var høyt, koblet jeg etter en stund inn støydoseprogrammet på AudioTool og her ser dere i første kolonne dBA nivået og deretter det oktavfiltrerte resultatet etter de neste syv tominuttersbolkene som jeg registrerte. Da var nivået blitt så høyt at vi takket for

oss og forlot lokalet alle vi fem som satt rundt bordet. Jeg sovnet til en ringende tinnitus, som vedvarte utover neste dag.

Vi var tre fra Norge som presenterte frie foredrag på kongressen. Lisa og Bo snakket rimeligvis om HUNT2 undersøkelsen og hørselsmaterialet

derifra. Vi var plasserte under ulike seksjoner (tilsynelatende tilfeldig, etter min oppfatning).

“Mer energi! Nå behøver jeg ikke å anstrenge meg så mye for å høre hva andre sier.”

Nå finnes det nye muligheter for deg å høre bedre på jobben.

Comfort Digisystem gjør talen tydeligere og tar bort forstyrrende bakgrunnsstøy før den når ditt høreapparat eller CI.

Den renere lyden gjør det lettere å høre, forstå og være mer delaktig – av den grunn får du mer energi til både jobb og fritid.

www.comfortaudio.no | info@comfortaudio.no | Tlf 959 87 910

 Comfort Audio
HEAR THE FUTURE

Nyhet!

Swing IR er den nye generasjonen

Lydkvaliteten er forbedret på grunn av den nye digitale signalprosessoren (DSP).

Batterikapasiteten er forbedret 100% og du kan nå se på TV i 7 timer før du trenger å lade batteriet.

Infrarøde lydoverføringssystemer (IR) benyttes i hovedsak der hvor man ønsker å begrense spredningen av lyd. Dette er velegnet for brukere som bor i leiligheter hvor det kan være naboer som også benytter trådløse lyttesystemer. Lydoverføringen blir brutt dersom brukeren forlater rommet hvor senderen står.

I tilfeller hvor brukeren ønsker å oppholde seg i andre rom enn der senderen står, og fortsatt ønsker å høre på TV-/radiolyd, anbefales FM lyttesystemer (RadioLight).

For mer utfyllende informasjon, se vår nettside www.ge

av lydoverføring.

- helping people

Swing IR sender: HMS art. nr. 189217

Swing IR bøylemottaker: HMS art. nr. 189218

Swing IR halsslyngemottaker: HMS art. nr. 189219

www.gewa.no eller ta kontakt med Gewa AS på tlf. 66 99 60 00

HØRSELSSCREENING

- et "touch" mer intuitivt

MADSEN AccuScreen®

ENKEL OG INTUITIV

Nye Madsen AccuScreen har et enkelt og intuitivt touch-panel med norsk språk for rask og nøyaktig hørselsscreening - DPOAE/TEOAE.

Med dockingstasjon er det enkelt å overføre data og resultater til PC, og apparatet er alltid fulladet. Grafiske vinduer viser raskt testforløp og testsvar.

Ønsker du mer informasjon eller en demonstrasjon av AccuScreen eller andre Otometrics produkter, kontakt våre representanter i ReSound, eller gå til

www.otometrics.com

Dockingstasjon gjør det enkelt å overføre data og resultater til PC, og apparatet er alltid fulladet.

ReSound

rediscover hearing

MED⁹EL

Dette er ditt
øyeblikk

SONNET[®] Audioprosessor takler
vann og sprut lekende lett.

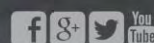
Barn vil være barn, så vi har gjort SONNET
barnesikret og vannbestandig.

Inngår i SYNCHRONY
Cochlear Implant System

hearLIFE

medel.com

Gi brukeren en renere og klarere lyd

Widex DREAM benytter den nye "TRUE ISP" teknologien, noe som gjør at høreapparatene kan behandle større lydtrykk inn på mikrofonen enn noen andre høreapparater. Dette gjør at brukeren vil oppleve en renere og klarere lyd - selv i utfordrende lydmiljøer som på restaurant, kino og konsert. I tillegg kan tilpasningen skreddersys til brukerens behov.

Høreapparatene er utstyrt med automatisk tilvenningsfunksjon og er kompatible med alle våre DEX hjelpemidler.

WIDEX DREAM™
TRUE TO LIFE SOUND

medisan

Teknisk/audiologisk support: 22 59 90 80

www.medisan.no / medisan@medisan.no

Lisa Aarhus: The associate between childhood and tinnitus in adulthood: Results from a cohort study (HUNT)

Bo Engdahl: Cardiovascular risk factors and hearing loss: A cohort study (HUNT)

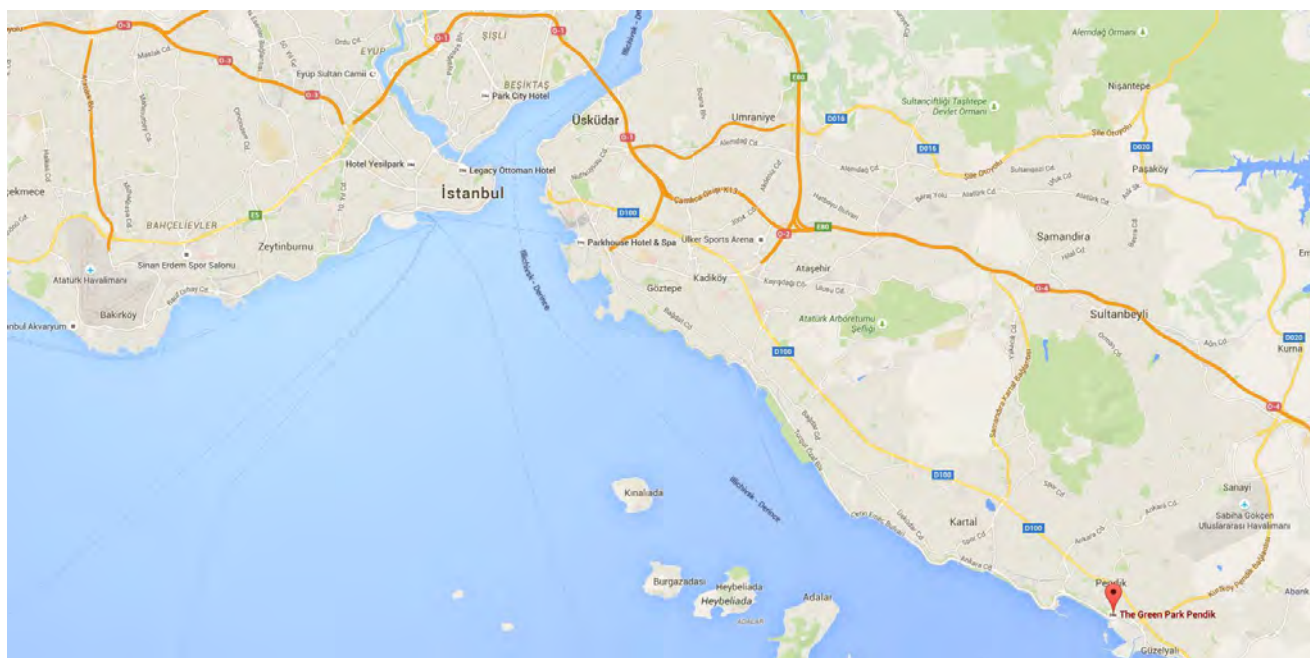
Arne Vik: Factors for good acoustic environment in schools and day-care centers (PAU Facebook).

Jeg hopper med vilje over CI foredragene. Verdt å merke seg var imidlertid en strukturert sesjon med tinnitus innledet av selveste Rich Tyler: Advances in tinnitus and hyperacusis management: Utredning av tinnitus og behandling på basis av oppdeling i grupper og undergrupper, ikke av selve den opplevde tinnitusen, men en (etter som jeg forsto det) psykososial utrening og karlegging av hele plagespekteret. Etterfølgende free paper sesjon om tinnitus inneholdt mye spennende på området.

Konferansehotellet lå en time utenfor bysentrum, på den asiatiske siden (kart), så det var ikke så lett å stikke seg en tur dit. Men for oss som fikk anledning til å se litt nærmere på byen et par dager, var det jo spesielt Den Blå Moske og Hagya Sofia (en kirke fra bysantisk tid som ble ombygd til moské etter de osmanske erobringene og som nå er omgjort til museum) vi måtte se på. Byen er proppfull av historie, og navnet til en (eller annen) norsk HALVDAN viking fra det ellefte århundre var risset inn i balustraden på Hagya Sofia. Folkemylderet i den gamle basar og krydderbasarene var ikke for folk med klaus! Det sies at det bor over 20 mill mennesker i Istanbul, og folketettheten overalt var påfallende. Fra sjøen talte vi tjuvfem tettbygde boligskyskrapere ett sted på den asiatiske siden, og jaggu var det tjuvfem nye bakenfor der igjen! Fiskerestaurantene med «innpiskere» under Galaterbroen må også nevnes. Selvsagt måtte vi besøke Tahir plassen, etter de siste tiders hendelser, men nå var det jo bare en stor plass. Tyrkerne bruker lite kort som betalingsmiddel, stort sett penger, men vi ble imponert over den nye metroen bl.a. under Bosporos. Sammen med trikkene i byen har den helelektronisk betalingsordning med reisekort, slik vi kjenner til det hos oss, som fylles på i automater. Til og med et nokså snikfritt system på trikkene!

Dette betalingskortet kan brukes på mange steder, og jeg brukte det bl.a. på et offentlig toalett der jeg virkelig følte at den gamle og den nye tid møttes. Betalingskort ved inngangen og hull i gulvet med vannmugge innenfor døren, og rent var det! Rent var det forresten overalt i byen og ikke minst i undergrunnen; ingen pisselukt slik vi kjenner det fra vesten. Når jeg så legger til at temperaturen lå rundt komfortable 20-24 grader og det var sol nesten hver dag, så skjønner vel leseren «at vi alle var samde om at det hadde vore ein gild tur»

hilsen Arne

SIEMENS

www.bestsound-technology.no

Nyt lyden av livet.

Verdens første høreapparater som overgår normal hørsel. Klinisk bevist.*

Neste generasjon av høreapparater gir kompromissløs lyd kvalitet selv i de vanskeligste lyttesituasjoner.

Ace, Pure og Carat høreapparater i faktisk størrelse

Utenkelig små og helt diskret, de nyeste høreapparaterne er som tekniske juveler som lar deg nyte en enestående lytteopplevelse.

Ikke nok med det, i vanskelige lyttesituasjoner som i møter og i selskaper, lar de nye høreapparaterne Pure og Carat deg høre bedre enn de med normal hørsel!

Med et stort utvalg av tilgjengelig tilbehør kan du også ringe fra mobilen uten å holde den til øret, se på TV med optimal lyd kvalitet og i tilfelle du ønsker det, kan du diskret justere høreapparatet direkte fra din Apple eller Android smarttelefon.

For mer informasjon ta kontakt med Sivantos AS eller les mer på www.bestsound-technology.no

*To individuelle kliniske studier har vist at våre høreapparater med binaural prosessering gir bedre enn normal hørsel i krevende lyttesituasjoner.

Sivantos AS · Telefon 22 63 22 22 · www.bestsound-technology.no

BestSound™
Technology

Livet høres fantastisk ut.

TeMA Hørsel, Malmö 25. – 27. mars 2015 – Nedtegnelser

Arne Vik (epostadresser til innleiderne kan fås ved henvendelse til NL)

Onsdag 25. mars

Karin Stenfeldt, Lund (SMAF): Hørsel hele livet

Åpenbarelsen ved å få lov til å arbeide med hørsel og hørselshemmede. Mennesket og menneskets hørsel i et livsløpsperspektiv. Arbeidsmengden, stresset og «trycket» i feltet mellom hensynet til- og samarbeidet med den enkelte hørselshemmede og virksomhetskrav med mål- og resultatstyring.

Hørsel hele livet starter med barnet, oppveksten og alle utfordringene i forbindelse med utredning/diagnostisering og habilitering. Alle grader fra total døvhet, APD etc. til lette og midlertidige hørselstap.

Hørselshemmede og arbeid: Store krav til effektivitet → tilgjengelighet for hørselshemmede

Hørsel og eldre: store utfordringer og ikke minst i et tverrfaglig perspektiv der hørsel ikke undervurderes i en livskvalitets- og rehabiliteringssammenheng.

Elisabeth Sundewall Thorén for Marie Öberg:

Behandlingsprosessens betydning ved HA tilpassing

To studier; førstegangsbrukere (16), 6 besøk og erfarne brukere (24), 5 besøk – begge gr. (20-80 år)

To metoder (A og B): Interaktivt justere selv Diagnostisk/passiv: IG innstillinger audiografstyrt

Vurderingsmetoder: HAPQ, IOI-HA, HHIE + kort intervju:

Erfarne brukere: Behandlingsprosessen påvirker deltakernes opplevelse av lyd kvaliteten.

Førstegangsbruker: Tilvenningstiden er viktigere enn behandlingsprosessen

Resultat kommer i Ear & Hearing

Elisabeth Sundewall Thorén:

Er det forskjell på å bruke internettbasert spørreskjema i forhold til papirbasert

N=65, til slutt 53 litt flere kvinner enn menn over 18 år, tre ukers pause mellom de to forsøkene.

Spørreskjema:

HHIE, IOI-HA, SADL, HADS 14 spsm (Hospital Anxiety and Depression Scale)

Konklusjon: Relativ god korrelasjon, men behold så likt format som mulig

Josefina Larsson ORCA Europe): Hørapparatpreferanser i felt- og laboratoriestudier

20 deltakere, dobbelt blind, utprøving i 2 uker For tale: Vurdering av tydelighet, komfort og lydstyrke.

Både felldata og labdata er viktige for å forså hva pasienten foretrekker.

Peter Nordquist:

National quality register of hearing rehabilitation. Results from a large data set.

Akkumulert over 4 år: N=121919: IOI-HA, subjektiv bedømming av faktorer, forventninger, klinikkfornøydhet. De aller fleste sammenligninger framviser signifikante forskjeller, fordi datamaterialet er så stort, men det holder ikke. Det må også være klinisk relevant

Torsdag 26.mars

Ariane Laplante-Lévesque: Why won't you? How attitudes and beliefs influence the behavior of people with hearing impairment

Har jeg noengang tenkt på at jeg skulle gjøre noe med det og det og det... men ikke gjort noe med det. Det går ca. 5-10 år fra hørselsproblemer er erkjent til pasienter gjør noe med det. Oversikt over teoretiske helsepsykologimodeller. Ulike stadier f.eks. i en transteoretisk modell: Precontemplation-Contemplation-Preparation-Action. (Kommentar:

Oversiktsforelesning uten noen spesiell konklusjon og ikke særlig egnet til kort referat)

Audionombarmometeret 2014: Etablert av Framtidsgruppen for audionomer i 2009.

Ønsker å fremme yrkeskår kortsiktig og langsiktig. Spørreskjemaundersøkelser til audionomer for å undersøke arbeidsrelatert stress. Noen audionomer opplever et høgt nivå av psykososialt stress. Viktig med sosial støtte på arbeidsplassen og monitorering av forholdene

Undersøkelsen: 97 spørsmål, 3 deler. Demografisk (33) ERI (Forholdet mellom anstrengelse og belønning) (22), <1 positivt, >1 negativt. AOSQ (Arb.miljø, 36 ulike påstander) (42).

1026 utsendt, svar%: 39. Kartlegging av faktorer som er stressrelaterte. Sammenlignende undersøkelse 2012-2014. Ingen skille mellom privat og offentlig ansatte. Ingen særlig endring fra 2012 til 2014.

Valfrihet hørselsrehabilitering - Region Skåne Fritt vårdval (omsorg) og fritt høreapparatval.

Fritt vårdval, opplever audionommotagningen som sin hørselssentral.

Frie val av høreapparat, politisk beslutning fra 2010: dB grenser, egenandel, friere valg av HA. I dag: Stikkord: Rekvisisjon HA, vanskelige leveringsforhandlinger, 4 kategorier (Barn, alvorlig BTE, avanserte BTE, BTE-RITE. Betaler 900 kr i utprøvningsavgift og ingenting for høreapparatene. Informasjon om forutsetninger og forskjeller mellom HA ved tilpassingen. Brukeren skriver under på at han har gjort sitt valg på fritt grunnlag. «Fritt valg» stor mulighet og stort ansvar. Hørselbrondata fra Skåne angir ingen forskjell mellom de som har fått et rekvirert HA og de som har fått et

Mikael Karlberg – Kan vi rädda både hörsel och balans?

Symptomtrilogi (Basshørselvariasjon, Tinnitus, EH (endolymfatisk hydroks) Meniere kan egentlig ikke diagnostiseres før pasienten er død og ved mikroskopi konstatere EH. Nå kan EH påvises med MR og diagnosen kan sikkerstilles. Prevalens 0,5%, i aldersgruppen 60-70 år 1,5%. Halvparten av pasientene debuterer med bare ett symptom, scimmelhet. Sanns. multifaktoriell genese som gir samme kliniske symptom. Ved tidlig behandling av hydroks, som Karlberg mener er utløsende for sekundærsymptomene på hørsel og tinnitus, mener han at vi kan redde både hørsel og balanse. Vanligste behandling med diuretika (vanddrivende medisiner), men ingen evidensdokumentasjon. Mange andre medikamenter finnes og brukes, eks. SPC flakes, men svak evidens, først og fremst på hørsel. Intratympanal (i mellomøret) Gentamicin ser ut til å kunne hjelpe inntil 90% av pasientene. Lovende resultat med medisiner som brukes for glaucom (grønn stær). Stor multisenterstudie pågår i Sverige (12 klinikker). Strengt inklusjonskriterier, foreløpig 75 av 120 rekruttert.

Jonas Brännström – Home audiometry in evaluating fluctuating hearing loss

Bruk av fixed frequency Bekesy

www.hansaton.com

„Hansaton-God lyd.“

veneto

Veneto- For de som ønsker kvalitet og god lyd.

 HANSATON
hearing & emotions

„Tinnitus? Vi har løsningen!“

Tinnitus Management
by HANSATON.

wave soul

Gode og fleksible løsninger ved tinnitusbehandling.

MEDUS AS

PB. 4 · 2712 Brandbu
Tlf. 61 32 90 50 · www.medus.no

forts fra s. 20

Björn Israelsson – Prova hörselen, för vad och hur?

Betraktninger rundt anvendelsen av rentoneaudiogrammet i diagnostikk og rehabilitering. In-situ audiometri, hvorfor bruker vi ikke mer av det, når det er dokumentert at det både er gyldig og pålitelig (G.Keidser)

Sue Archbold – IHS and health economy, what's in it for society?

www.earfoundation.org.uk

IHS (Implantable Hearing Solutions) Intro historie om CI, Ear Foundation Nottingham.

Sjekk: The real cost of adult hearing loss – society costs.

Take home message in communication:

When emotions are high – cognition is low!

Bare noen få ord om :

- at høreapparatstatistikken for første kvartal 2015 denne gangen ikke rakk fram i tide følg med på <http://n-t-a-f.org/HA-statistikk.htm>
- at årets audiografkull er like lite som det var i 1998: bare 17 kandidater (nedenfor)
-

Fra NTAF NL nr. 39 juni 1998

Bare noen få ord om....

- .. at Hjelpemiddelkontoret i RTV nå har overtatt ansvaret for høreapparatområdet i RTV. Etter det Georg T. forteller (som sitter i RTVs rådgivningsgruppe for prisforhandlingskontoret) har vi grunn til å tro at mange stener vil vendes i denne forbindelse.
- .. HMS i M&R har trukket tilbake sin videofon-prosjektsøknad til RTV pga for store kutt i rammene og sen saksbehandling i RTV.
- .. at Olav Kvaløy arbeider i engasjement (4 dager pr uke) på Rikshospitalet etter Oddbjørn Arntsen som har begyng på Skådalen.
- .. at de som lurert på hva (trekk pusten:) Satens Helsetilsyns veileder i rehabilitering på sanseapsområdene vil bringe, kan lese den nyutkomne veilederen i habilitering av barn og unge og få et inntrykk av hva slike veiledere inneholder.
- .. at det er utdannet 17 nye audiografer (alle besto eksamen) og så vidt vi vet har alle fått jobb.

NTAF - Styre 2014 → 2015

Arne Vik, leder

Program. for audiografutdanning
AHS - HIST - Postboks 2320
7004 TRONDHEIM

Tlf: A: 73559351
Mobil: 92203614
arne.vik@hist.no

Marte Myhrum, kasserer

ØNH-avd
Oslo univ.sykehus HF, Rikshospitalet
Postboks 4950 Nydalen - NO 0424 OSLO

Tlf: A: 23071691
Mobil: 67569309
marte.myhrum@medisin.uio.no

Helge Abrahamsen, sekretær

Hjelpemiddelsentralen i S & Fj.
Steinanvn 12
6800 FØRDE

Tlf: A:57016284
Mobil: 90171504
helge.abrahamsen@nav.no

Kjell Grøndahl, styremedlem - annonseansvarlig

Høresentralen
Haukeland Universitetssjukehus
N-5021 BERGEN.

Tlf: A: 55972686
Mobil: 46824412
kjell.groendahl@helse-bergen.no

Jon Øygarden, styremedlem

Program. for audiografutdanning
AHS - HIST - Postboks 2320
7004 TRONDHEIM

Tlf: A:73559176
Mobil: 92613883
jon.oygarden@hist.no

Olav Kvaløy, 1. varamedlem

SINTEF IKT

7465 Trondheim

Tlf: A:73592636
Mobil: 98245170
olav.kvaloy@sintef.no

Marit Pedersen, 2. varamedlem

Høresentralen, St. Olavs Hospital HF
Postboks 3250 Sluppen
7006 Trondheim

Tlf: A:72575408
Mobil: 91127498
marit.pedersen@stolav.no

NTAF - Newsletter

Redaktør: Arne Vik

BECONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Avs. PAU – AHS – HIST – 7004 TRONDHEIM

Digital samtaleforsterker - for deg som er på farten

Domino er en personlig samtaleforsterker som har som formål å hjelpe deg i forskjellige lyttesituasjoner, gi nærhet til lyd-kilden som gir god taleforståelse, eller som et hjelpemiddel for de som trenger å høre bedre.

Domino samtaleforsterker er fleksibel med mange muligheter. Settet består av håndholdt mottaker og tilhørende ekstern senderenhet med kryptert trådløs overføring som forhindrer avlytting.

Domino kan brukes med hals-slynge eller headset.

Kontakt oss for mer informasjon om Domino produkt serie.

Vestfold Audio AS

Tlf 33 47 33 47

www.vestfoldaudio.no

Vestfold Audio